

Urząd Miasta Torunia

2026 ROKIEM HELENY GROSSÓWNY W TORUNIU

Toruń, 2026-08-21

WE.4424.74.2026

STANOWISKO TORUŃSKIEJ RZECZNICZKI PRAW UCZNIOWSKICH DOTYCZĄCE PROCEDOWANEGO PROJEKTU ZMIAN W ROZPORZĄDZENIU MINISTRA EDUKACJI W SPRAWIE OCENIANIA, KLASYFIKOWANIA I PROMOWANIA UCZNIÓW ORAZ SŁUCHACZY W SZKOŁACH PUBLICZNYCH (NUMER WYKAZU 117).

Jako Toruńska Rzeczniczka Praw Uczniowskich wyrażam głębokie zaniepokojenie projektowanymi zmianami w rozporządzeniu w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych, który zakłada wprowadzenie od 1 września 2026 r. bezwzględnego zakazu przeprowadzenia egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych w formule zdalnej (online) na rzecz modelu stacjonarnego. Projekt w proponowanym kształcie nie zapewnia Uczniom ochrony w zakresie właściwej realizacji prawa do nauki i budzi słuszne zastrzeżenia w kontekście równego dostępu wszystkich Uczniów do edukacji, szczególnie tych, którzy znajdują się w trudnej sytuacji zdrowotnej.

UZASADNIENIE

Kierunek polegający na dokładnej analizie przejrzystości wszystkich warunków przeprowadzania egzaminów tak, by odbywały się w sposób gwarantujący bezstronność i porównywalność wyników, jest jak najbardziej zasadny i niezwykle potrzebny. Nie ma wątpliwości, że należy stale monitorować wymagania dotyczące m.in. zabezpieczenia przebiegu egzaminu i jego właściwych warunków organizacyjnych oraz technicznych, sposobów weryfikacji tożsamości Ucznia, ochrony materiałów egzaminacyjnych, czy zapewnienia, że osoba lub zespół odpowiedzialny za przeprowadzenie egzaminu ponosi jednoznaczną odpowiedzialność za prawidłowość jego przebiegu.

Jednak, nie oznacza to, że najlepszym rozwiązaniem, które uporządkuje procedurę przeprowadzania egzaminów jest zastosowanie modelu egzaminów stacjonarnych dla wszystkich Uczniów przy jednoczesnym wyłączeniu możliwości implementacji szczególnej formy egzaminu (online) z uwagi na różne sytuacje Uczniów oraz rzeczywiste warunki realizacji przez Nich obowiązku szkolnego poza szkołą. Dotyczy to przede wszystkim Uczniów, których stan zdrowia wymaga zastosowania indywidualnych dostosowań. Projekt zmian w tym kształcie narusza art. 32 i 70 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* oraz w zapisy *Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami*, która wyraźnie nakłada na władze publiczne obowiązek zapewnienia Uczniom wszelkich racjonalnych usprawnień – dostosowań, by umożliwić Im pełne uczestnictwo w edukacji i życiu społecznym.

Projektowane zmiany muszą uwzględniać sytuację Uczniów, których stan zdrowia w istotny sposób ogranicza możliwość dotarcia do miejsca przeprowadzenia egzaminu - dotyczy to w szczególności Uczniów przewlekle chorych, Uczniów w trakcie długotrwałego leczenia, Uczniów z czasowymi lub

Urząd Miasta Torunia

2026 ROKIEM HELENY GROSSÓWNY W TORUNIU

trwałymi ograniczeniami w zakresie poruszania się, oraz Uczniów, dla których podróż do odległego ośrodka egzaminacyjnego może wiązać się z istotnym ryzykiem zdrowotnym oraz Uczniów i faktycznym obciążeniem rodzin.

Powyższe jest istotne nie tylko z punktu widzenia Praw Człowieka, Praw Dziecka i Praw Uczniowskich, ale również z perspektywy prawidłowego funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego. Nie można nakładać obowiązku organizacji egzaminów w specjalnych warunkach bez jednoczesnego wskazania jasnych zasad ich przeprowadzenia, zakresu odpowiedzialności oraz źródła finansowania związanych z tym zadań. Wszelkie nowe obowiązki organizacyjne nakładane na jednostki samorządu terytorialnego powinny być poprzedzone oceną ich skutków organizacyjnych i finansowych oraz jednoznacznym określeniem zakresu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów.

Stąd, powołując się na zapisy:

- art. 70 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, który w ust. 1 wskazuje na to, że władze publiczne mają obowiązek zapewnienia obywatelom powszechnego i równego dostępu do wykształcenia;
- art. 32 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, który mówi o tym, że wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne i nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny;
- art. 28 *Konwencji o prawach dziecka*, z którego wynika, że Dziecko ma prawo do nauki na zasadzie równych szans;
- art. 5 *Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami z dnia 13 grudnia 2006 r.*, który nakłada obowiązek zapewnienia równego traktowania oraz racjonalnych usprawnień, a więc takich dostosowań, by Dziecku umożliwić pełne uczestnictwo w edukacji i życiu społecznym;
- art. 24 *ww. Konwencji*, który nakłada obowiązek zapewnienia Dziecku odpowiedniego wsparcia w systemie oświaty zgodnie z indywidualnymi potrzebami;
- art. 23 *Konwencji o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.*, z którego wynika, że Dziecko z niepełnosprawnością ma prawo do szczególnej troski i wsparcia,

wnoszę o wprowadzenie w Projekcie zmian do *ww. rozporządzenia* stacjonarnego modelu przeprowadzania egzaminów przy jednoczesnym zapewnieniu specjalnej procedury dostosowania miejsca i sposobu przeprowadzenia egzaminu dla Ucznia, którego stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia osobiste stawienie się w wyznaczonym miejscu oraz określeniu szczegółowych wymagań w zakresie rzetelności, bezpieczeństwa i odpowiedzialności podczas przeprowadzania egzaminu.

By rozwiązanie to nie oznaczało automatycznego prawa do egzaminu „na żądanie”, skorzystanie ze specjalnej procedury powinno mieć solidną podstawę m.in. w indywidualnej ocenie sytuacji

Ucznia, posiadanej dokumentacji medycznej lub odpowiednim zaświadczeniu, a zgoda na dopuszczenie Ucznia do tej formy egzaminu, powinna być połączona z jasno określonymi i przejrzystymi zasadami jego przeprowadzenia.

Jako Toruńska Rzeczniczka Praw Uczniowskich uważam, że powyższe rozwiązanie sprawy, że Uczniowie, którzy zmagają się z trudną sytuacją zdrowotną, będą mogli osiągać sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości psychofizycznych, bez przeszkód w realizacji swojego podstawowego prawa, jakim jest prawo do nauki.

Z wyrazami szacunku,

Toruński Rzecznik Praw Uczniowskich

Małgorzata Chudzińska

